

gazeta samorządu i administracji

g o s p o d a r k a p r a w o f i n a n s e

Samorzady
zwróciły do budżetu
środki z PIT
– str. 18

Naukowcy wspierają
proces usuwania
azbestu
– str. 30

Inteligentne sieci
to wyzwanie i korzyść
dla samorządów
– str. 42

www.gsia.infor.pl

Przyszłościowe doksztalcanie

Rośnie znaczenie
kształcenia ustawicznego
str. 38

Zmieniają się przepisy
dotyczące podnoszenia kwalifikacji
str. 24

REWITALIZACJA

Przepis na idealne miasto

Od kilku lat Polska włącza się do międzynarodowych projektów i programów rewitalizacyjnych. Jest wśród nich projekt COBRAMAN pt. *Manager Coordinating Brownfield Redevelopment Activities*, wspierający rewitalizację terenów poprzemysłowych w Europie Środkowej. Programy rewitalizacji przygotowane przez gminy, w większym niż dotychczas stopniu, powinny obejmować obszary zdegradowane działalnością przemysłową, celem nadania im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Znaczące odszkodowanie musiały zapłacić przed laty władze Bydgoszczy z powodu źle przygotowanej transakcji, gdzie deweloper na zakupionej od samorządu działce rozpoczął budowę osiedla i okazało się, że ziemia jest skażona. Zaniedbane tereny poprzemysłowe są w każdym mieście Europy. Badania w ok. 500 polskich miastach wykazały, że niemal 80% ośrodków miejskich liczących powyżej 100 tys. mieszkańców dysponuje takimi gruntami. Lokalne władze nie znajdują pomysłów, jak przywrócić im atrakcyjność. – *Jedynie 6 polskich instytucji prowadzi projekty finansowane z programu COBRAMAN dla państw Europy Środkowej (Central Europe Program). W tej nielicznej grupie znajduje się Bydgoszcz, gdzie zespół pracowników Urzędu Miasta kieruje projektem COBRAMAN. Ten międzynarodowy projekt koncentruje się na problemie rewitalizacji terenów poprzemysłowych w Europie Środkowej i jest współfinansowany przez Unię Europejską – mówi Grzegorz Boroń, Zastępca dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w Urzędzie Miasta Bydgoszczy.*

Projekt COBRAMAN pt. *Manager Coordinating Brownfield Redevelopment Activities* polega na wspieraniu rewitalizacji terenów poprzemysłowych w Europie Środkowej.

Projekt COBRAMAN został wybrany w konkursie pierwszego naboru w 2008 r. W tym roku 3 już nabór rozpocznie się 15 marca i potrwa do 30 kwietnia. Decyzja o wyborze wniosków zapadnie pod koniec br. Z programu dla Europy Środkowej może być finansowana różnorodna działalność. Również dotycząca aspektów rewitalizacyjnych, co jest istotne, gdy umacnia się tendencja powrotu życia do opustoszałych centrów miast. Budżet programu dla Europy Środkowej wynosi – 298 295 837 euro, a dofinansowanie wynosi do

85% dla Czech, Węgier, Polski, Słowacji i Słowenii, natomiast dla partnerów z pozostałych państw – do 75%.

Są europejskie pieniądze

Współpraca w latach 2007–2013 jest realizowana w ramach osobnego celu polityki spójności Unii Europejskiej (dalej: UE) – Cel Europejska Współpraca Terytorialna (dalej: EWT). – *Nadanie wysokiej rangi współpracy terytorialnej pokazuje, jak ważne są wspólne przedsięwzięcia podejmowane przez partnerów unijnych – mówi Michał Korolko, Wicemarszałek kujawsko-pomorski, uczestniczący w regionalnym seminarium Programu dla Europy Środkowej, zorganizowanym dla samorządowców. Rosnące znaczenie tego typu współpracy potwierdza wzrost wysokości środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: EFRR).*

W latach 2007–2013 na rozwój współpracy terytorialnej z budżetu UE przeznaczono 7,75 mld euro. **Polska alokacja na realizację programów w ramach EWT wynosi 557,8 mln euro.**

Zasady realizacji projektów EWT

Programy operacyjne EWT obejmują współpracę transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną. **Współpraca transnarodowa – w niej mieści się projekt COBRAMAN – ma na celu integrację terytorialną UE poprzez wspieranie dostępności, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, innowacyjność i ochronę środowiska naturalnego.** W finansowanym z EWT projekcie COBRAMAN muszą uczestniczyć partnerzy z przynajmniej 2 krajów wspólnotowych i uwzględnić co najmniej 2 wspólne formy jego realizacji:

- przygotowanie projektu (zaangażowanie wszystkich partnerów w przygotowanie propozycji projektowej, wspólne planowanie działań),
- realizacja (podział ról pomiędzy partnerami, wykonywanie komplementarnych działań),

Bydgoszcz jest jedynym miastem w Polsce, które otrzymało dofinansowanie z programu COBRAMAN.

- personel zatrudniony do realizacji projektu (wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych komponentów projektu oraz wszystkich partnerów, wyznaczenie wspólnego koordynatora),
- finansowanie (wspólny budżet projektu, podział budżetu na poszczególnych partnerów, odpowiadających przewidzianym dla nich działaniom, realizowanym na rzecz wszystkich uczestników projektu).

Jak aplikować do COBRAMAN

Trzeci standardowy nabór do projektu COBRAMAN rozpoczął się 15 marca i potrwa do 30 kwietnia br. Komitet Monitorujący decyduje o wyborze wniosków ogłoszonych.

CELE COBRAMAN

Zamierzeniem tego projektu jest wypracowanie koncepcji zarządzania terenami poprzemysłowymi poprzez:

- 1) zebranie rezultatów zrealizowanych projektów obejmujących tereny poprzemysłowe (raport dostępnych metod i narzędzi, baza danych projektów zrewitalizowanych, przewodnik do zarządzania terenami poprzemysłowymi);
- 2) stworzenie nowego stanowiska pracy – „menedżera do spraw koordynacji działań rewitalizacyjnych terenów poprzemysłowych” (profil pracownika, określenie wymagań oraz zakresu obowiązków dla nowego stanowiska pracy, cykl szkoleń dla menedżerów wyznaczonych z instytucji partnerskich, po zakończeniu projektu samorządy europejskie będą mogły zatrudniać osoby, kierując się wypracowanym w ten sposób profilem);
- 3) realizację projektów pilotażowych, polegających np. na rekultywacji oraz zagospodarowaniu na cele rekreacyjne zaniedbanej działki;
- 4) utworzenie Europejskiej Szkoły Zarządzania Terenami Poprzemysłowymi (Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy i Uniwersytet Techniczny w Ostrawie przygotowują programy edukacyjne i wykształcą pierwszą grupę specjalistów. Planowane jest również stworzenie kursów nowoczesnymi metodami, m.in. poprzez *e-learning*).

si na przełomie listopada i grudnia 2010 r. **Programy współpracy terytorialnej EWT są dostępne na stronie internetowej www.central2013.eu**, edytowanej w języku angielskim. Tam samorządowcy mogą poszukać interesującego dla siebie projektu albo zamieścić własny pomysł na projekt. Do poszukiwania partnerów służy zakładka „forum”. Wiodący partner projektu przekazuje wnioski do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Wiedniu (Museumstrasse 3/A/III, A-1070 Vienna, Austria, tel. +43 1 40 00 76 142, faks +43 1 40 00 99 76 141, e-mail: info@central2013.eu). Polska strona programu EWT ma charakter jedynie pomocniczy: www.ewt.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Documents/ImplementationManual2.

Strategia programu w trzecim naborze i nowe narzędzia wspierania projektów są opisane na stronie internetowej: www.ewt.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Documents/STRATEGIA.pdf.

DANE KONTAKTOWE

Krajowy Punkt Informacyjny w Polsce prowadzi Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Współpracy Terytorialnej, Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej, Katowice, ul. Mickiewicza 15, tel. (32) 253 90 08 w. 16, faks (32) 253 73 76, e-mail: Monika.Strojecka-Gevorgyan@mrr.gov.pl.

W Polsce Krajowy Punkt Informacyjny w Katowicach udziela pomocy i doradza przy tworzeniu wniosków.

Umowy zawierane są z miastem Wiedeń, reprezentowanym przez Departament Strategii UE i Rozwoju Gospodarczego, pełniącym funkcję instytucji zarządzającej dla Europejskiego Programu Współpracy Terytorialnej dla Europy Środkowej.

Bydgoszcz potrafi

Bydgoszcz jest partnerem wiodącym w projekcie realizowanym do listopada 2011 r. Budżet projektu wynosi ponad 3,6 mln euro, z czego 85% (prawie 3 mln euro) to dofinansowanie z EFRR. O misji projektu mówi Grzegorz Boroń z bydgoskiego magistratu: – *Tereny przemysłowe mogą być zagrożeniem dla środowiska i zdrowia ludzi, a proces rewitalizacji jest długi i złożony z wielu problemów. Potrzebujemy zaangażowania specjalistów, polityków i inwestorów. Musimy zdobyć wiedzę i doświadczenie, gdyż brakuje standardów edukacyjnych w kształceniu menadżerów.*

GŁÓWNY CEL – SPECJALIŚCI

Przygotowanie specjalistów ds. rewitalizacji terenów przemysłowych to nadrzędny cel obejmującego kraje Europy Środkowej projektu COBRAMAN, polegający na szkoleniu fachowców oraz wspieraniu rozwoju kierunków studiów związanych z rekultywacją tzw. brownfieldów, czyli obszarów zdegradowanych przez przemysł.

Podczas dwóch dotychczasowych naborów Programu dla Europy Środkowej razem z aplikacjami projektów COBRAMAN i REURIS (ten drugi dotyczy rewitalizacji terenów nadrzecznych) wpłynęły 274 wnioski, z których do realizacji przyjęto 66. Wśród uczestników projektu COBRAMAN (m.in. Stuttgart, Kranj na Słowenii, Usti nad Łabą i Most w Czechach) **Bydgoszcz jest jedynym ośrodkiem**, w którym w ramach tego projektu przeprowadzana jest ekologiczna inwestycja. – *Udział w takim przedsięwzięciu, od planowania po finał, stanowi ważny element szkolenia „brownfieldmenedżerów”.* Kierownictwo programu przeprowadzenie pilotażowej rewitalizacji powierzyło Bydgoszczy – tłumaczy Grzegorz Boroń. Na miejskiej działce o powierzchni 1,1 tys. m² przy gazowni przez wiele lat produkowano papę oraz naprawiano autobusy i tramwaje, co spowodowało, że do gruntu przeniknęły duże ilości zanieczyszczeń. Uczestnicy programu opracują metodę utylizacji szkodliwych odpadów oraz projekt nowego zagospodarowania terenu. Unijna dotacja na tę inwestycję wyniesie 600 tys. euro.

Potrzebna regulacja prawna

W Polsce projekty rewitalizacji terenów przemysłowych nie są popularne. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest brak polityki miejskiej, co widać w wielu aktach prawnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego i finansów publicznych. Przeszkodami są także nieuporządkowany stan prawny terenów przemysłowych oraz zagrożenia, jakie stwarzają one dla otoczenia, wynikające z zanieczyszczenia warstwy ziemi związkami chemicznymi, metalami ciężkimi, substancjami ropopochodnymi itp.

O rewitalizacji pisaliśmy w nr. 13 z 2009 r. „GSiA” w artykule pt. „Rewitalizacja domów komunalnych za środki prywatne”.

Patrz strona www.gsia.infor.pl

>> Archiwum >> Rok 2009 >> nr 13.

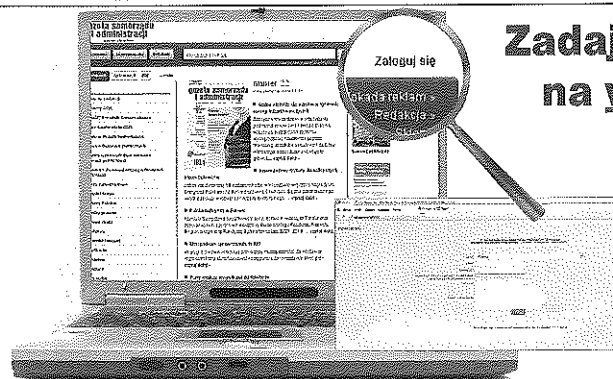
Uczynienie ze zdewastowanej enklawy gruntowej w centrum miasta atrakcyjnego miejsca o charakterze publicznym wiąże się z identyfikacją skażeń oraz kosztowną i pracochłonną rekultywacją, zgodną z przyszłym przeznaczeniem gruntów. **Brakuje ustawy o rewitalizacji**, ale trzeba przyznać, że nie mała liczba unormowań rozproszona jest w wielu aktach prawnych. Wymienione bariery hamują podejmowanie efektywnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Polsce. Jest przynajmniej kilka powodów, by planowaną od lat ustawę zaczerpnąć z prawa niemieckiego. Przyczyny degradacji polskich miast, poza tym, że są historycznie opóźnione, nie różnią się w sposób istotny od przyczyn podobnego procesu w Niemczech. Niemiecki model rewitalizacji bez przeszkód realizowany jest od ponad 40 lat.

- Projektowana ustawa powinna uregulować zasady:
- przygotowania i realizacji programów rewitalizacji,
 - finansowania programów rewitalizacji,
 - partycypacji społecznej.

Piotr Schick

Potrzebujesz pomocy, rady, wyjaśnienia wątpliwości?

Skorzystaj z porad naszych ekspertów.

Zadaj pytanie redakcji na www.gsia.infor.pl

1. Zaloguj się na naszej stronie internetowej
2. Wybierz zakładkę „Pytania do redakcji”
3. Wypełnij i wyślij formularz